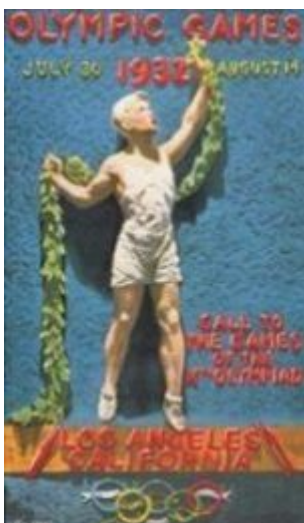

HRY X. OLYMPIÁDY LOS ANGELES 1932

- KRAJINA: USA
- TERMÍN: 30. 7. – 14. 8. 1932
- ÚČAŠŤ: 1408 športovcov (1281 mužov, 127 žien) a 37 NOV, súťažili v 116 disciplínach 14 športov.
 - ČAŠŤ Z ČSR A ZO SLOVENSKA: 7 športovcov z ČSR (výlučne muži), jediný zo Slovenska (1 + 0).
 - NAJÚSPEŠNEJŠIE KRAJINY: 1. USA 683,3 (41-31-30), 2. Taliansko 243 (12-12-12), 3. Nemecko 164 (3-12-5), 4. Švédsko 156,3 (9-5-10), 5. Francúzsko 147 (10-6-4), ... 18. ČSR 24 (1-2-1).
 - NAJÚSPEŠNEJŠÍ PODĽA MEDAILÍ: Helene Madisonová (USA, plávanie) 3-0-0, Romeo Neri (Tal., športová gymnastika) 3-0-0, István Pelle (Maď., športová gymnastika) 2-2-0, Mildred Didriksonová (USA, atletika) 2-1-0.

Otvoreniu jubilejných Hier X. olympiády v americkom Los Angeles predchádzal škandál. Olympijská mašinéria presadzovania striktno amatérskeho športu „zomlela“ aj najslávnejšieho atléta tých čias, deväťnásobného olympijského víťaza v behoch z OH 1920 – 1928 Paava Nurmiho z Fínska. MOV mu znemožnil štart na OH v Los Angeles, pretože na rôznych pretekoch prijímal štartovné, z ktorého si financoval cestovné náklady... Tým prišiel o možnosť naplniť svoj vysnívaný cieľ korunovať svoju veľkolepú kariéru olympijským triumfom v maratóne. Na rozdiel od Jima Thorpa, hrdinu OH 1912, sa však Nurmi ešte dožil rehabilitácie. Na OH 1952 v Helsinkách mu vďačné Fínsko zverilo právo zapáliť pri slávnostnom otvorení na štadióne olympijský oheň.

OH v Los Angeles boli poznačené vrcholiacou svetovou hospodárskou krízou. Z tohto dôvodu, ako i z hľadiska veľkej finančnej náročnosti cesty do zámoria, bola v porovnaní s Amsterda

mom účasť športovcov ani nie polovičná. Američania však Hry v L. A. usporiadali ako veľkolepú šou. Vďaka šikovnému marketingu ich financovanie do značnej miery hradil súkromný kapitál. Dobrému ekonomickému manažmentu zodpovedala aj vysoká kvalita organizácie.

Pýchou Hier 1932 bol monumentálny hlavný olympijský štadión pre 105 000 sediacich divákov s názvom Coliseum, ktorý hostil otvárací i záverečný ceremoniál a atletické súťaže

Pozoruhodnou osobnosťou domáceho tímu bola aj mimoriadne všestranná Mildred Didriksonová (na hornej fotografii). V Los Angeles vyhrala v behu na 80 m prekážok i v hode oštepom, druhá skončila v skoku do výšky. Ako prvá atlétka vôbec skákala do výšky štýlom straddle. Neskôr sa presadila aj ako špičková basketbalistka a dokonca sa stala najlepšou svetovou golfistkou... Ďalšou atletickou osobnosťou výpravy USA bol šprintér Eddie Tolan, víťaz behov na 100 i 200 m (na snímke víťazi na dvestometrovej trati).

olympijských hier v rovnakom meste ešte o 52 rokov neskôr... Pre médiá na tomto štadióne vyhradili 800 miest a premiérovo mohli využívať ďalekopis.

Olympijská dedina, vzdialená asi 20 km od mesta, ktorú tvorilo päťsto švédskych domčekov, mala prvý raz oficiálny štatút. Odvtedy sa stala neoddeliteľnou súčasťou všetkých olympiád. Bývali v nej však len muži, ženské účastníčky ubytovali v hoteloch. Organizátori prvý raz použili aj stupne víťazov, na ktoré vystupovali prví traja v každej disciplíne. Prvý raz sa hrali hymny na počesť krajiny, z ktorej pochádzal víťaz.

Samozrejme, v domácom prostredí a pri oslabenej a málo početnej konkurencii z Európy Američania ešte umocnili svoju suverenitu z predošlých rokov a najčastejšie sa hrala ich hymna. Zo 116 disciplín domáci pretekári vyhrali viac než tretinu. Najúspešnejšou členkou ich výpravy bola s tromi zlatými medailami plavkyňa Helene Madisonová.

Nebolo veľa športových odvetví, v ktorých by Američania nedominovali. Jedným z nich podľa očakávania bola športová gymnastika (Talian Romeo Neri v nej získal tri zlaté medaily), ale ďalším prekvapujúco mužské plávanie. Favorizovaných domácich reprezentantov úplne zaskočili Japonci, ktorí senzačne vyhrali päť zo šiestich disciplín.

Výprava ČSR mala z finančných dôvodov veľmi skromné zloženie. Bolo v nej len sedem športovcov, medzi nimi jediný Slovak. Zatiaľčo českí športovci vyťažili z minima maximum a získali tri medaily (zlatú vzpierač Jiří Skobla v ťažkej hmotnosti), šprintér pôvodom z Banskej Štiavnice Andrej Engel, najrýchlejší bežec v krajine, nemal šancu prebojovať sa do finále behov na 100 či 200 m. Na týchto hrách sa totiž prvý raz prejavila budúca jednoznačná dominancia šprintérov čiernej pleti. Veď z Európy sa do finále prebojoval iba jeden atlét (Nemec Jonath).

Vo výprave Maďarska bol jeden športovec, narodený na území Slovenska, ale Jánovi Wenkovi pri jeho tretej olympijskej účasti zostal len post náhradníka vodnopólového družstva. Rodák z Jarabiny Róbert Byssz bol s maľbou „Album športovej kariatúry“ účastníkom umeleckých súťaží OH.

LUBOMÍR SOUČEK

